

החלטת הממונה על המשמעת

פסק דין

1. הנקבלת היא תלמידה לתואר ראשון באוניברסיטה. ביום 22.5.20 בין השעות 09:00 - 12:00 התקיימה בחינה במסגרת קורס שאליו הייתה רשומה הנקבלת. עקב מגיפה הקורונה עברה האוניברסיטה למתכונת של בחינות מקוונות מהבית. לפני הבחינה, כל תלמיד/ה מילא/ה באתר הקורס במודל "טופס שמירה על טוהר הבחינות" שבו התחייב/ה לשמור על טוהר הבחינה והצהיר/ה ש/תענה על הבחינה בכוחות עצמו/ה וללא שימוש בחומר עזר אסור. בשעה 9:29, כחצי שעה לאחר תחילת הבחינה, שלחה הנקבלת הודעה בקבוצת ווטסאפ של החוג שאליו הייתה רשומה ובה נכתב "מי יכול/ה לעזור לי בפרטי בכמה שאלות?". אחד החברים בקבוצה (שיכונה להלן "פלונני"), הציע את עזרתו בהניחו כי מדובר בתרגול לקראת מבחן. לאחר מכן, החל מהשעה 09:44 ועד השעה 10:11, בעודה נבחנת, שלחה הנקבלת לפלונני צילומי מסך של שאלות מן הבחינה וקיבלה ממנו סיוע בפתרון, והכל תוך הפרה בוטה של הוראות הבחינה ושל התחייבותה המפורשת לשמור על טוהר הבחינה. בשעה 11:18 הגיבה נציגת התלמידים בקבוצת הווטסאפ של החוג להודעתה של הנקבלת בהודעה משלה, שבה נכתב: "אם מדובר במבחן שקורה עכשיו, אז בבקשה לא. כבר היו כמה מקרים בהם התרחשה פתירה קבוצתית של מבחנים בקבוצת הווטסאפ, והפקולטות גילו, וכמובן שהאגודה מגנה כל אי הגינות וכו'". בעקבות הודעת הנציגה, שלח פלונני הודעה לנקבלת שבה נכתב "אני מקווה שמדובר בתרגיל ולא במבחן". לאחר שקיבלה את ההודעה ניתקה הנקבלת מגע.
2. על פי כתב הקובלנה, במעשים המתוארים עברה הנקבלת עבירה של הפרת הוראות לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח), ועבירה של הונאה בבחינה לפי סעיף 29.3 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח).
3. הנקבלת הודתה בכל העובדות המתוארות בכתב הקובלנה ואני מרשיע אותה על פי הודאתה הן בעבירה של הפרת הוראות והן בעבירה של הונאה.
4. הצדדים טענו בפניי לעונש. הקובל טען כי אופייה של העבירה ונסיבותיה מחייבות החמרה בעונשה של המתלוננת ואילו הנקבלת טענה בתגובה כי בשל משבר הקורונה והשפעתו הן על ציבור הסטודנטים והן על מצבה הנפשי של הנקבלת עצמה – יש דווקא להקל בעונשה. אני סבור כי הצדק עם הקובל וכי אופייה של העבירה ונסיבות ביצועה מחייבים החמרה בעונש שיוטל על הנקבלת.
5. **ראשית**, העבירה שעברה הנקבלת מצויה במדרג החמור והקיצוני ביותר של עבירות ההונאה. אין המדובר בטעות רגעית בשיקול דעת שהביאה את הנקבלת להעתיק שאלה או שתיים מתלמידה אחרת. המדובר בפעולת רמאות שיטתית שנעשתה משך תקופת זמן ארוכה. מחומר הראיות שהוצג בפניי עולה בבירור כי הנקבלת שלחה לפלונני צילומי מסך של שאלה אחר שאלה וקיבלה ממנו את התשובות לשאלות, כך במשך כחצי שעה (!). עוד עולה מחומר הראיות כי

אלמלא ההודעה ששלחה הנציגה בקבוצת הווטסאפ, שגרמה לפלוני להבין שהוא מסייע לנקבלת לבצע עבירה של הונאה בבחינה, היא הייתה ממשיכה לשאול אותו שאלות נוספות.

6. **שנית**, נסיבות ביצוע העבירה מחייבות אף הן החמרה בעונש. משבר הקורונה והרצון שלא להעמיד בסכנה את בריאות הסטודנטים, חייב את האוניברסיטה לעבור למבחני בית מקוונים שאינם מאפשרים פיקוח על טוהר הבחינה. ההחלטה לאפשר מבחני בית בלתי מפקחים מקורה באמון שנותנת האוניברסיטה בסטודנטים. אמון זה אף בא לידי ביטוי גם ב"הצהרת תלמיד על טוהר הבחינות", שעליו חתמה הנקבלת, הפותח במילים "בחינה זו היא בחינת בית בה ניתן אמון מלא בסטודנט/ית". במקום לתת כבוד לאמון שניתן בה, הנקבלת ניצלה לרעה את העובדה שהבחינה הייתה לא מפקחת על מנת לנסות ולהשיג ציון שהיא אינה ראויה לו. בכך פגעה הנקבלת לא רק באוניברסיטה, אלא גם בפלוני שאותו הפכה למסייע לעבירה בכל כורחו, ובחבריה שנבחנו ביחד איתה. פגיעה חמורה זו באמון שנתנו בה האוניברסיטה וחבריה לספסל הלימודים, כמו גם ההפרה של עקרונות בסיסיים של אתיקה המחייבים כל אדם באשר הוא אדם, חייבים לבוא לידי ביטוי בעונש שיושת על הנקבלת.

7. **שלישית**, גם שיקולי הרתעה מחייבים החמרה בעונש. דווקא בימים אלה שבהם האוניברסיטה כולה מתגייסת על מנת לאפשר את קיום הבחינות בתנאים לא פשוטים, לטובת ציבור הסטודנטים, המסר שעובר לסטודנטים חייב להיות ברור וחד משמעי: תלמיד שמפר את טוהר הבחינות ואת האמון שניתן בו ישלם על כך מחיר כבד. אני משוכנע שרוב גדול של הסטודנטים באוניברסיטה אינו מעלה על דעתו להפר את טוהר הבחינות, אך עבור הסטודנטים שהמצפן המוסרי שלהם לקוי והמבקשים לנצל לרעה את המצב ואת האמון שניתן בהם – מסר זה הוא בעל חשיבות רבה.

8. לאור כל האמור, ובלב כבד, אני גוזר את עונשה של הנקבלת כדלקמן:

א. פסילת הקורס.

ב. הרחקה בפועל מן האוניברסיטה של ארבעה סמסטרים שתחל בסמסטר א' של שנה"ל תשפ"א ותסתיים בסוף שנה"ל תשפ"ב.

ג. הרחקה על תנאי מן האוניברסיטה של שני סמסטרים למשך שלוש שנים.

ניתן היום, 5.8.2020, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמידה

פרופ' יששכר רוזן-צבי
הממונה על המשמעת